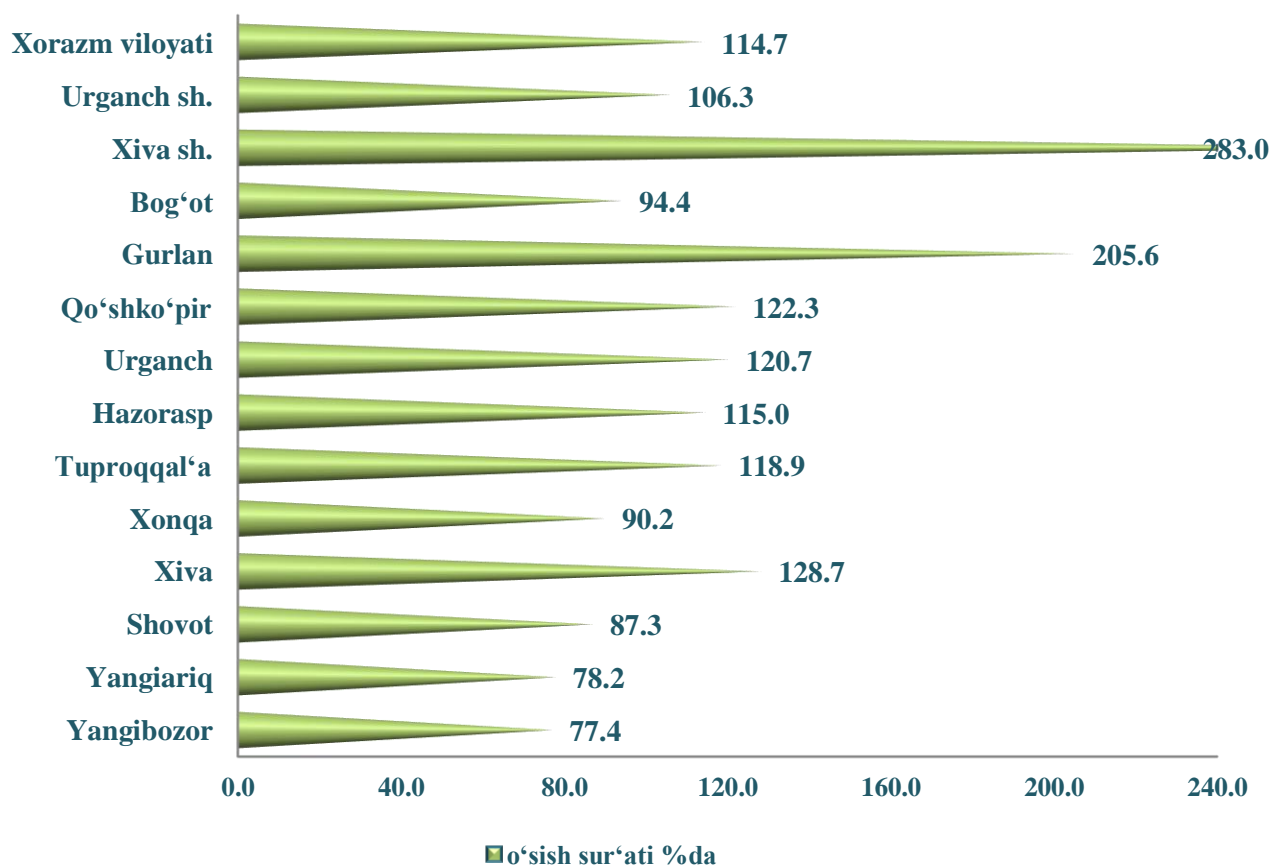

IV. INVESTITSİYALAR VA QURILISH

2024- yil yanvar-dekabr oylarida viloyatning iqtisodiyot va ijtimoiy sohalarini rivojlantirish uchun jami moliyalashtirish manbalari hisobidan 14 795,3 mlrd so‘m miqdorida asosiy kapitalga investitsiyalar kiritilib, 2023- yilning shu davriga nisbatan 114,7 % ni, shundan xorijiy investitsiyalar va kreditlar 8785,2 mlrd so‘mni (jamiga nisbatan ulushi 59,2 %) tashkil etdi.

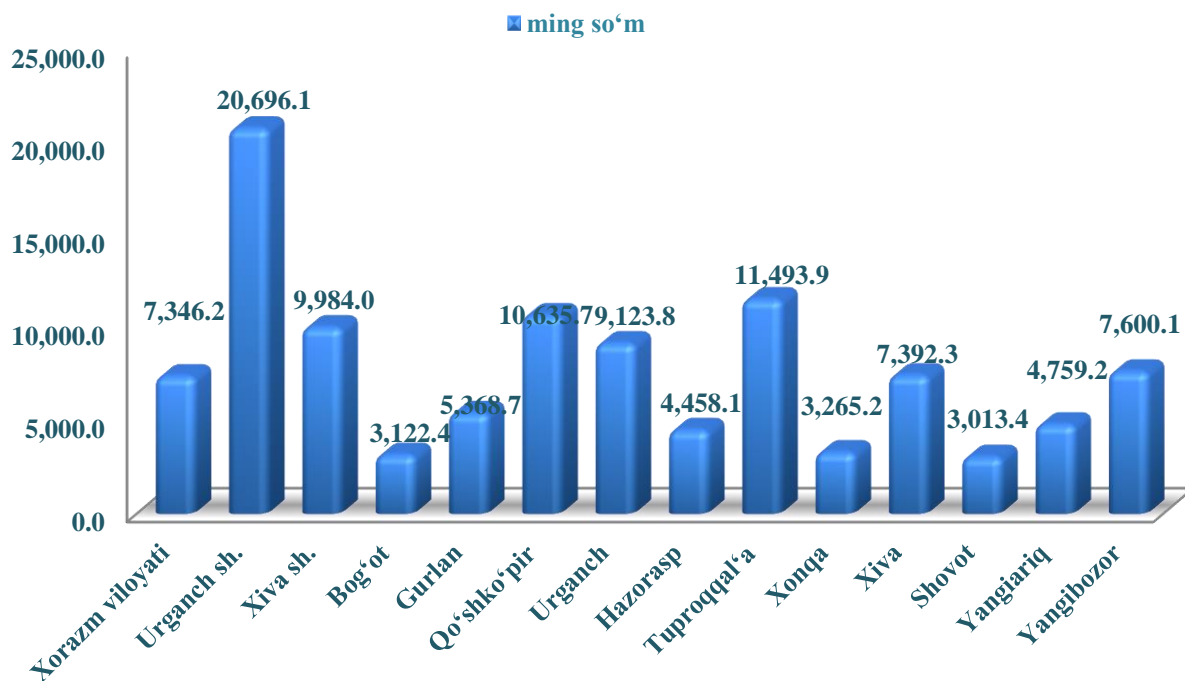
2024-yil yanvar -dekabr oylarida asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning o‘shish sur‘atlari

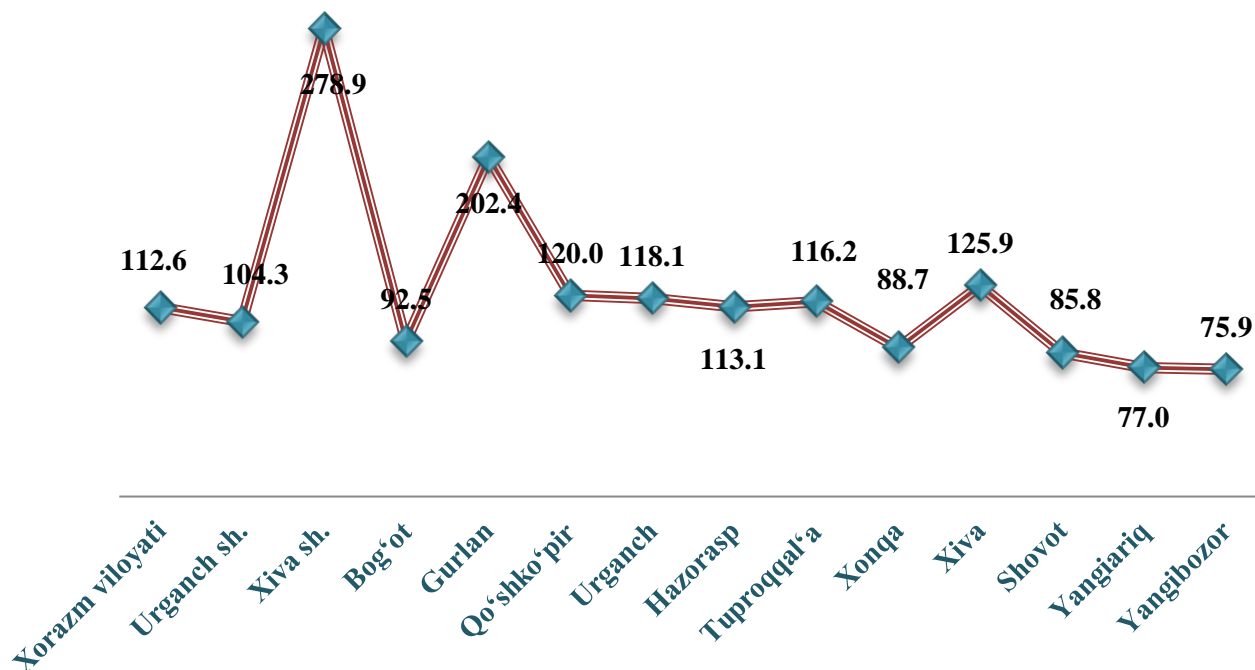
2024- yilning yanvar- dekabr oylarida jami asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning deyarli yarmidan ko‘pi, ya‘ni 55,9 % viloyatning 4 ta hududi hissasiga to‘g‘ri keladi, jumladan, Urganch shahri 21,6 %, Urganch tumani 13,3 %, Qo‘shko‘pir tumani 13,2 %, Xiva tumani 7,8 %.

Viloyatning ayrim tumanlarida asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning yuqori o‘shish sur‘atlari kuzatildi. Jumladan, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan Xiva shahri 2,8 m. Gurlan tumani 205,6 %, Xiva tumani 128,7 %, Qo‘shko‘pir tumanida 122,3 %, ga o‘shish kuzatildi.

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar

Aholi jon boshiga asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar (% da)

2024- yilning yanvar–dekabr oylarida aholi jon boshiga hisoblangan asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi bo'yicha yuqori ko'rsatkichlar Urganch shahrida 20696,1 ming so'm (104,3%), Tuproqqal'a tumanida 11493,9 ming so'm (116,2 %) va Qo'shko'pir tumanida 10635,7 ming so'm (120 %) darajada qayd qilindi.

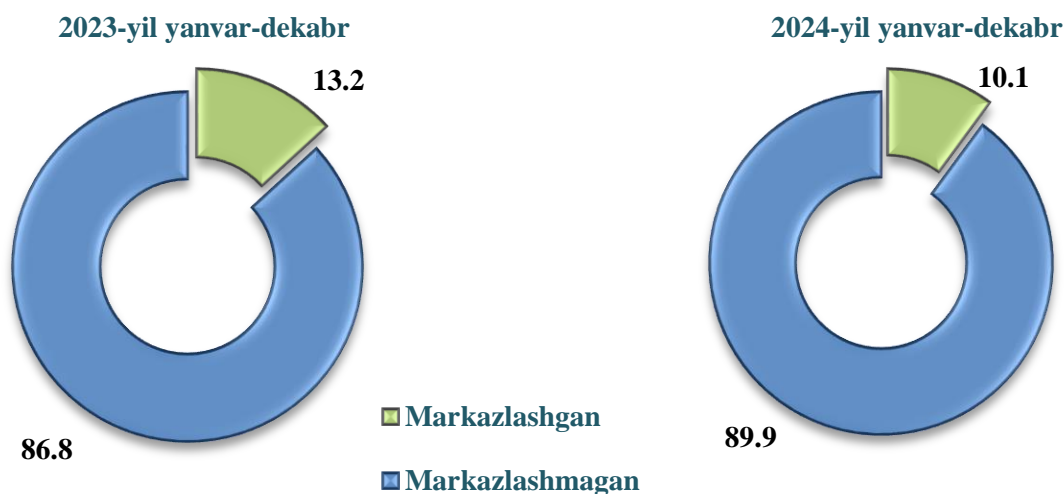
Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar
(2024- yil yanvar – dekabr oylarida)

	<i>mlrd so'm</i>	<i>o'sish sur'ati,</i> <i>%</i>	<i>yakunga nisbatan %</i>
Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar	14 795,3	114,7	100,0
<i>shu jumladan:</i>			
Markazlashgan investitsiyalar:	1 496,1	88,3	10,1
byudjet mablag'lari	882,6	105,8	6,0
Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi	153,3	81,0	1,0
tiklanish va taraqqiyot fondi mablag'lari	-	-	-
hukumat kafolati ostida chet el kreditlari	460,2	74,8	3,1
Markazlashmagan investitsiyalar:	13 299,1	118,7	89,9
korxonalarining o'z mablag'lari	1947,3	70,2	13,2
aholi mablag'lari	2795,7	103,2	18,9
xorijiy investitsiya va kreditlar	6102,6	151,4	41,2
<i>shundan:</i>			
to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya	2222,4	152,2	15,0
tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	231,1	98,9	1,6

Moliyalashtirish manbalari bo'yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda tarmoqlar kesimida eng katta ulush xorijiy investitsiya va kreditlar 41,2 foizni, aholi mablag'lari 18,9 foizni, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya 15,0 foizni tashkil qildi.

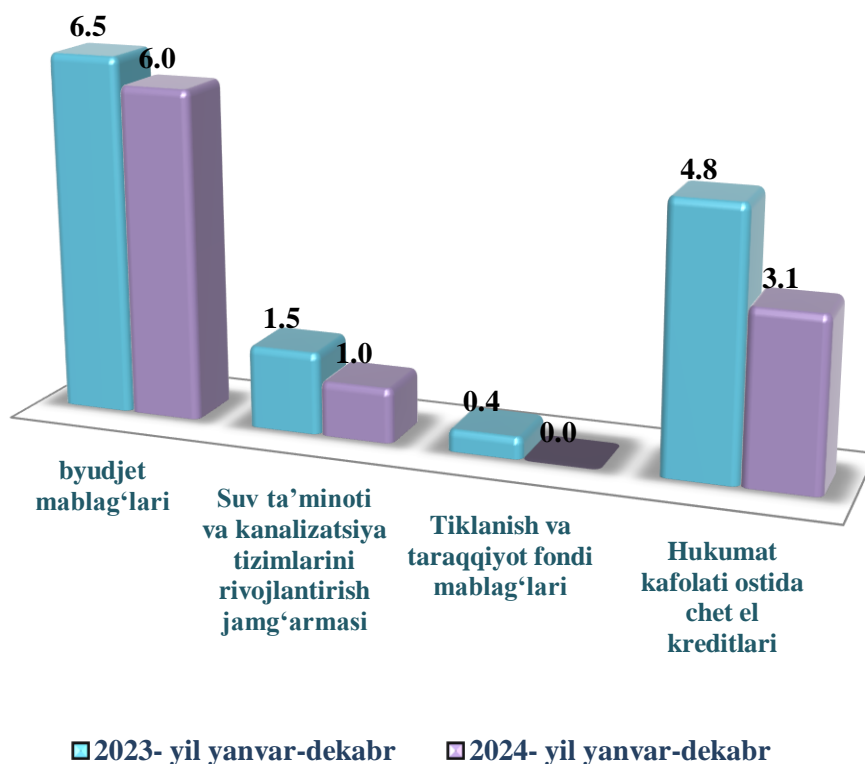
Eng kam ulush Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jamg'armasi 1,0 foizni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning ulushlari

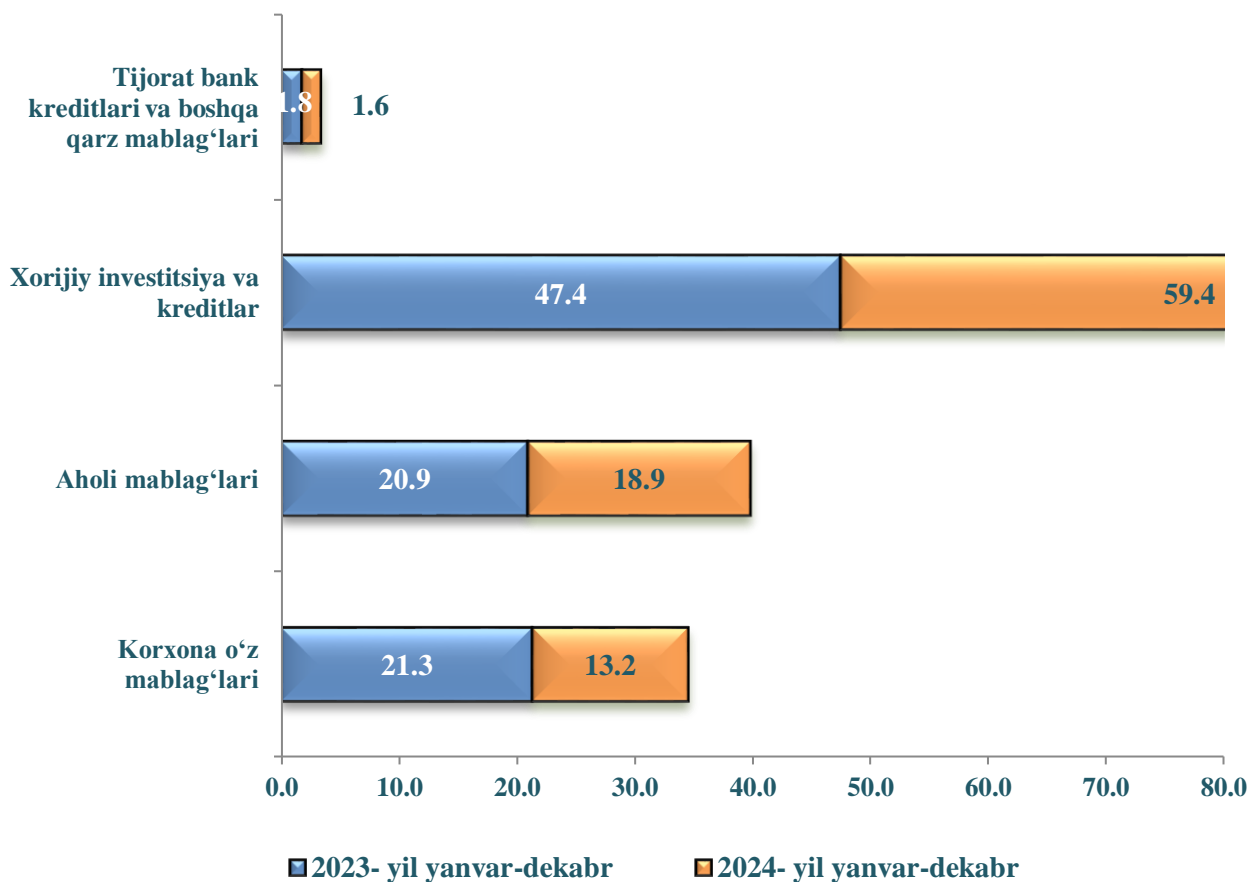
Viloyatda asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda markazlashgan va markazlashmagan investitsiyalarning ulushlari 2023- yil yanvar-dekabr oylarida mos ravishda 13,2 % va 86,8 % ni tashkil qilib, ushbu ko'rsatkichlarning ulushlari o'tgan yilning shu davrida 10,1 % va 89,9 % ni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashgan moliyalashtirish manbalari (ulushi % da)

2023- yilning shu davri bilan solishtirganda O‘zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy investitsiyalar ulushi 1,7 %, va mos ravishda Respublika byudjeti mablag‘larining ulushi 0,5 % punktga kamaygan.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalari (ulushi, % da)

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalari bo‘yicha korxonaga o‘z mablag‘lari 13,3 foizni (2023-yil yanvar-dekabrda 21,3 foiz), aholi mablag‘lari 18,9 foizni (2023-yil yanvar- dekabrda 20,9 foiz), xorijiy investitsiya va kreditlar 59,4 foizni (2023-yil yanvar- dekabrda 47,4 foiz), tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag‘lari 1,6 foizni (2023-yil yanvar- dekabrda 1,8 foiz) tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning markazlashmagan moliyalashtirish manbalarida eng katta ulush xorijiy investitsiya va kreditlar 59,4 foizni, eng kam ulush tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag‘lari 1,6 foizni tashkil qildi.

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning moliyalashtirish manbalari bo'yicha tarkibi

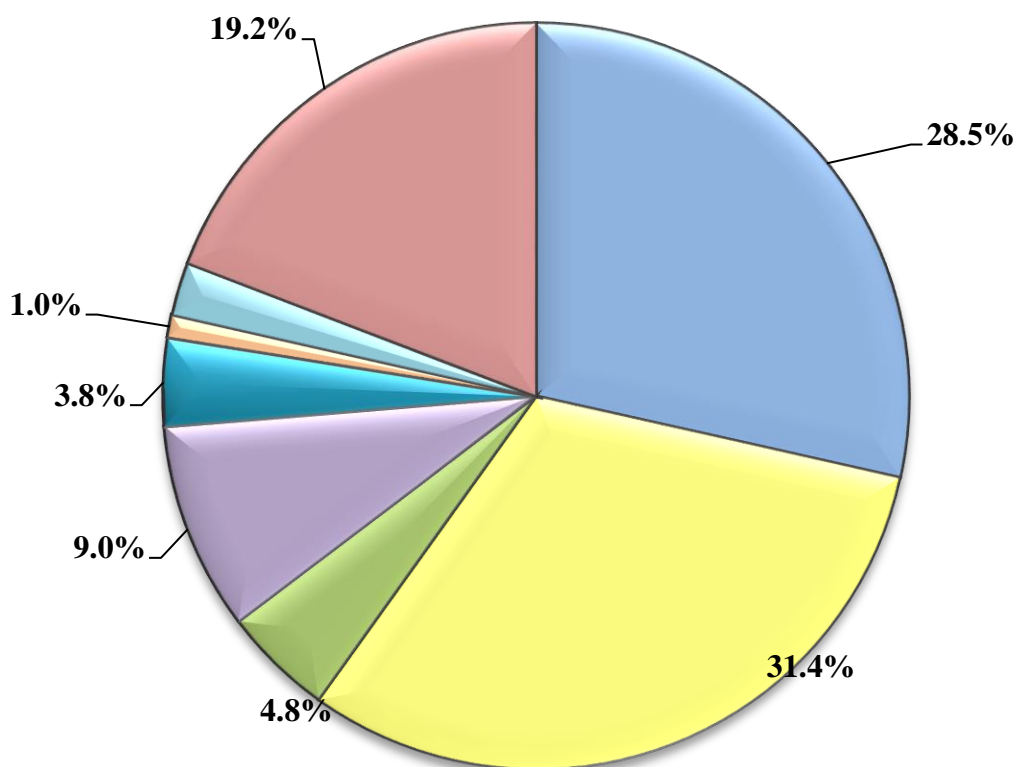
Shahar va tumanlar nomi	Jami investitsiyalar mlrd so'm	Shu jumladan moliyalashtirish manbalari bo'yicha: (mlrd so'm)					
		Respublika byudjeti	Suv ta'minoti va kanalizatsiya tizimlarini rivojlantirish jang'armasi	Korxonalar va aholi mablag'i	Tijorat bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	Xorijiy investitsiya va kreditorlar	Tiklanish va taraqqiyot jang'arnasi
Xorazm viloyati	14795,3	882,6	153,3	1947,3	3026,8	8785,2	-
<i>Shahar va tumanlar:</i>							
Urganch sh.	3195,5	273,5	37,6	746,8	300,1	1837,5	-
Xiva sh.	993,4	67,7	4,0	69,3	101,3	751,0	-
Bog'ot	555,2	31,7	31,2	63,6	186,5	242,2	-
Gurlan	850,9	49,5	2,5	40,2	229,7	529,1	-
Qo'shko'pir	1954,8	88,5	48,5	150,9	231,8	1435,2	-
Urganch	1969,8	48,3	0,3	208,8	392,1	1320,5	-
Hazorasp	927,3	54,4	9,3	104,3	359,9	399,3	-
Tuproqqal'a	689,6	60,2	0,5	103,2	131,0	394,7	-
Xonqa	653,7	48,6	0,1	139,6	331,8	133,7	-
Xiva	1157,6	21,4	6,8	66,3	191,3	871,8	-
Shovot	548,4	45,1	6,6	170,5	194,3	131,9	-
Yangiariq	590,6	51,4	3,2	62,0	189,4	284,6	-
Yangibozor	708,3	42,4	2,8	21,9	187,6	453,7	-

**Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha 2024- yilning yanvar–dekabr oylarida
asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi**

	<i>mlrd so'm</i>	<i>Jamiga nisbatan % da</i>
Jami:	14795,3	100,0
Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi	4213,8	28,5
Ishlab chiqarish sanoati	4649,3	31,4
Qurilish	562,1	3,8
Ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalar va mototsikllarni ta'mirlash	715,4	4,8
Tashish va saqlash	1338,8	9,0
Ta'lim	153,0	1,0
Jami faoliyat turlaridan tashqari: turar joy qurilishiga investitsiyalar	340,4	2,3
Boshqa faoliyat turlari	2822,5	19,2

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning 68,9 % dan ortig'i quyidagi iqtisodiy faoliyat turlariga yo'naltirildi: ishlab chiqarish sanoati (31,4), qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi (28,5 %) va tashish va saqlash sohasi (9,0%) ni tashkil qildi.

2024- yilning yanvar – dekabr oylarida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar tarkibi

- Qishloq, o‘rmon va baliqchilik xo‘jaligi
- Ishlab chiqarish sanoati
- Ulgurji va chakana savdo, motorli transport vositalar va mototsikllarni ta‘mirlash
- Tashish va saqlash
- Qurilish
- Ta‘lim

Asosiy kapitalga kiritilgan xorijiy investitsiya va kreditlar

2024- yilning yanvar–dekabr oylarida 8785,2 mlrd so‘m (dollar ekvivalentida 694,5 mln AQSh dollar) yoki o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 143,9 % asosiy kapitalga xorijiy investitsiya va kreditlar o‘zlashtirildi.

Xorijiy investitsiya va kreditlarning eng katta ulushi Urganch shahrida (20,9 %), Qo‘shko‘pir tumanida (16,3 %) va Urganch tumanida (15,0 %) kuzatildi.

**Xorijiy investitsiyalarni o'zlashtirish,
kreditlarni qo'shgan holda**

Shahar va tumanlar nomi	Xorijiy investitsiyalar va kreditlarni o'zlashtirildi mlrd so'm		Xorijiy investitsiyalar, nisbatan % da	
	jami	shu jumladan, kreditlar	jamiga	asosiy kapitalga investitsiyalar

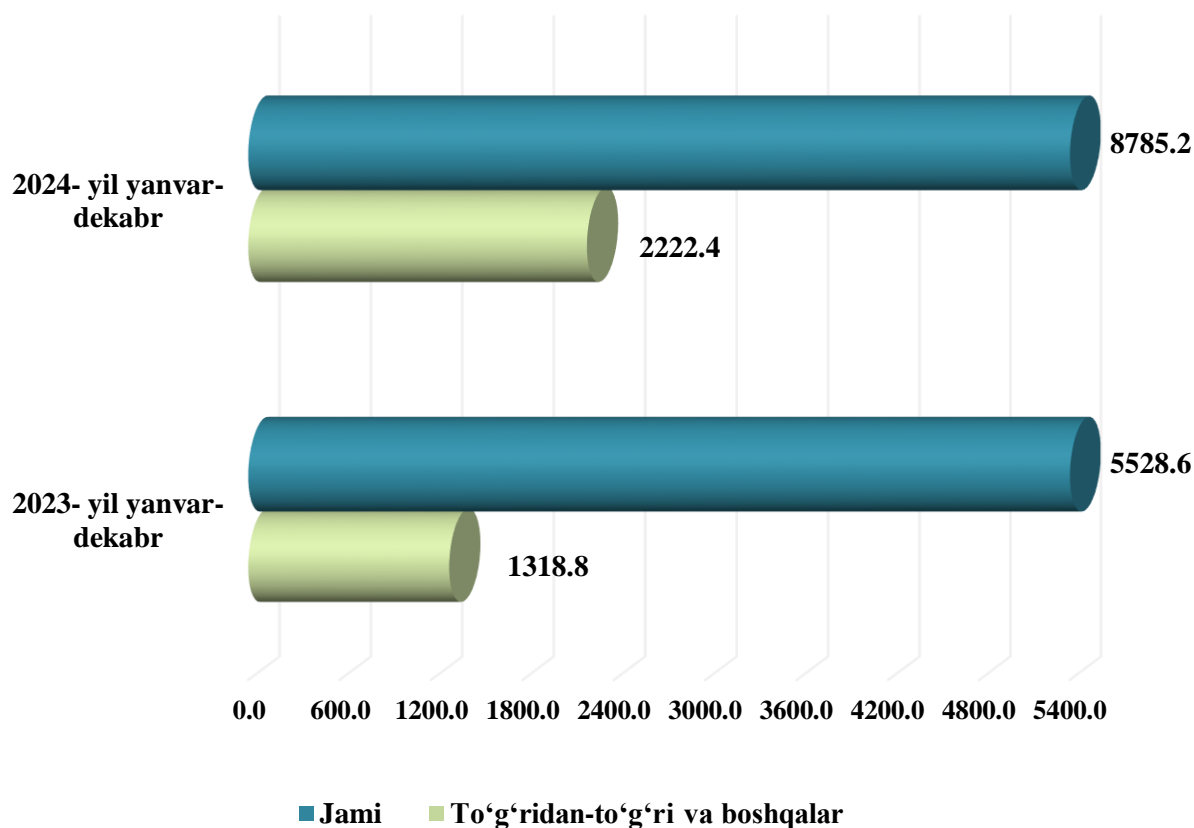
Xorazm viloyati	8785,2	6562,8	100,0	59,4
------------------------	---------------	---------------	--------------	-------------

shahar va tumanlar:

Urganch sh.	1837,5	747,2	20,9	12,4
Xiva sh.	751,0	670,0	8,5	5,1
Bog'ot	242,2	242,2	2,8	1,6
Gurlan	529,1	529,1	6,0	3,6
Qo'shko'pir	1435,2	1031,6	16,3	9,7
Urganch	1320,5	1282,5	15,0	8,9
Hazoraspi	399,7	312,9	4,5	2,7
Tuproqqal'a	394,7	280,9	4,5	2,7
Xonqa	133,7	66,6	1,5	0,9
Xiva	871,8	871,8	9,9	5,9
Shovot	131,9	131,9	1,5	0,9
Yangiariq	284,6	-	3,2	1,9
Yangibozor	453,7	396,2	5,2	3,1

Viloyatda xorijiy investitsiya va kreditlarning jami asosiy kapitalga o'zlashtirilgan investitsiyalardagi ulushi 56,5 % ni tashkil qildi. Eng ko'p ulushlar Urganch sh. (20,9 %), Qo'shko'pir tumani (16,3 %), Urganch tumani (15,0 %), Xiva tumani (9,9 %) va Xiva sh. (8,5 %) ga to'g'ri keladi. Eng kam ulush Xonqa tumani (1,5 %), Shovot tumanlariga (1,5 %) va Bog'ot (2,8 %) to'g'ri kelmoqda.

Xorijiy investitsiya va kreditlarni o'zlashtirish (mlrd.so'm)

Jami o'zlashtirilgan xorijiy investitsiya va kreditlar umumiy hajmiga nisbatan O'zbekiston Respublikasi kafolati ostidagi xorijiy kreditlar 3,1 % yoki 460,2 mlrd so'mni, xorijiy investitsiya va kreditlar – 59,4 % yoki 8785,2 mlrd so'mni, shundan to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiya 2222,4 mlrd so'mni tashkil qildi.

Ijtimoiy soha obyektlarini qurish

2024- yil yanvar-dekabr oylarida umumiy maydoni 1 303,8 ming kv.m. bo'lgan 4 515 turar joy va yotoqxonalarda (2023- yilning yanvar- dekabriga nisbatan 109,9 %) shu jumladan qishloq joylarida 1 159,5 ming kv.m. (110,6 %) uy-joy foydalanishga topshirildi. Turar joy qurilishiga o'zlashtirilgan investitsiyalar 1 862,0 mlrd so'mni yoki jami investitsiyalardagi ulushi 12,6 % ni tashkil qildi.

2024- yil yanvar– dekabr oylarida ishga tushirilgan turar joylar

<i>Shahar va tumanlar nomi</i>	<i>Barcha moliyalashtirish hisobidan:</i>			
	<i>Ishga tushirildi</i>		<i>Ulardan yakka tartibdagi turar joylar</i>	
	<i>ming kv.metr</i>	<i>2023- yil mos davriga nisbatan % da</i>	<i>ming kv.metr</i>	<i>2023- yil mos davriga nisbatan % da</i>
Xorazm viloyati	1 303,8	109,9	1 303,8	109,9
<i>Shahar va tumanlar:</i>				
Urganch sh.	107,8	104,4	107,8	104,4
Xiva sh.	36,5	103,3	36,5	103,3
Bog‘ot	86,2	105,5	86,2	105,5
Gurlan	99,2	103,8	99,2	103,8
Qo‘shko‘pir	91,4	102,0	91,4	102,0
Urganch	204,9	132,3	204,9	132,3
Hazorasp	124,2	105,7	124,2	105,7
Tuproqqal‘a	53,8	109,2	53,8	109,2
Xonqa	122,4	113,8	122,4	113,8
Xiva	96,0	101,2	96,0	101,2
Shovot	109,5	126,0	109,5	126,0
Yangiariq	101,0	101,3	101,0	101,3
Yangibozor	71,0	100,1	71,0	100,1

Yangi qurilish va rekonstruksiya hisobiga turar joylar va ijtimoiy obyektlarni ishga tushirish

	<i>Barcha moliyalashtirish hisobidan:</i>			
	<i>Ishga tushirildi</i>		<i>2023- yilning mos davriga nisbatan % da</i>	
	<i>jami</i>	<i>shu jumladan qishloq joylardi</i>	<i>Jami</i>	<i>shu jumladan qishloq joylardi</i>
Turar joylar umumiy maydoni, ming kv.metr	1 303,8	1159,5	109,9	110,6
ulardan:				
yakka tartibdagi turar joylar	1 303,8	1159,5	109,9	110,6
Namunaviy loyihalar asosida qurilgan yakka tartibdagi turar joylar	-	-	x	x
Poliklinikalar (QVPlarni qo‘shgan holda), qatnov	750	-	x	x
Umumta‘lim va ixtisoslashtirilgan maktablar, o‘quvchi o‘rni	2274	878	x	x
Suv tarmog‘i, km	287,0	270,0	76,4	69,6
Gaz tarmog‘i, km	-	-	-	-

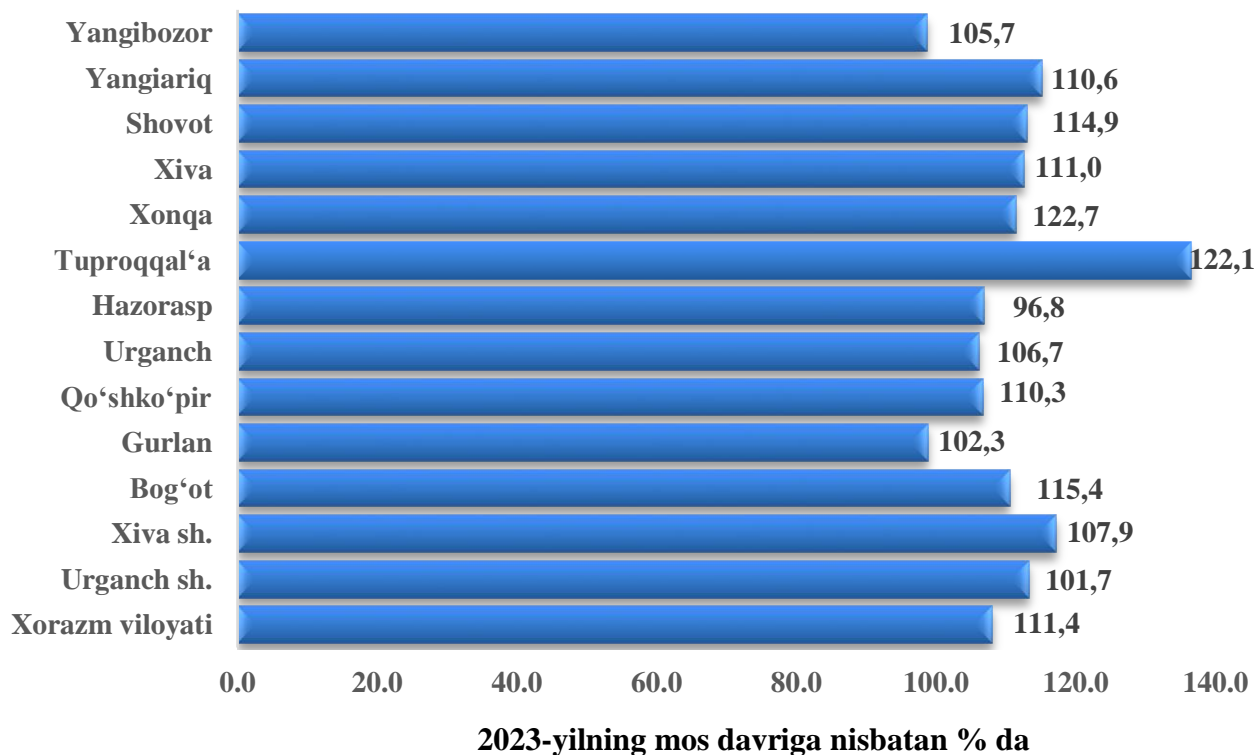
Ichimlik suvi tarmoqlari qurilishiga 2024- yilning yanvar- dekabr oylarida 286,2 mlrd so‘m investitsiya o‘zlashtirildi.

Gaz tarmoqlari qurilishiga 2024- yilning yanvar- dekabr oylarida investitsiya mablag‘lari o‘zlashtirilmagan.

Qurilish ishlari

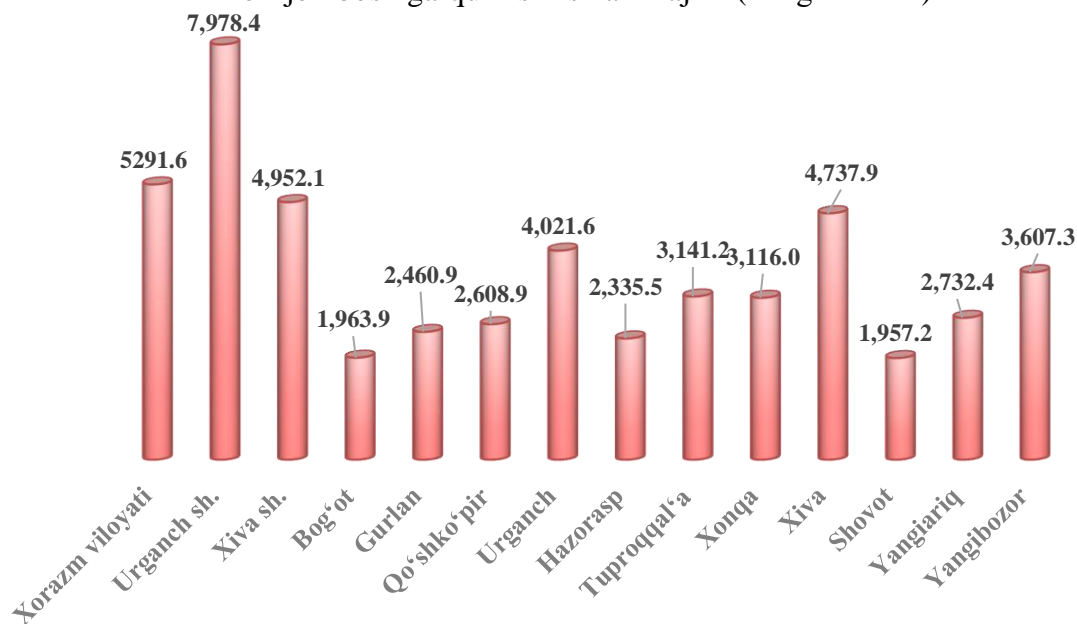
2024- yil yanvar- dekabr oylarida 10 657,2 mlrd soʻmlik qurilish ishlari bajarilib, oʻtgan yilning shu davriga nisbatan 111,4 % ni tashkil etdi.

Shahar va tumanlar kesimida qurilish ishlari oʻsish surʻati

Qurilish ishlari boʻyicha yuqori oʻsish surʻatlari quyidagi shahar va tumanlarda: Tuproqqalʼa tumani 122,1 %, Xonqa tumanida 122,7 % va Bogʻot tumanida 115,4 %, oʻsish kuzatildi.

Aholi jon boshiga qurilish ishlari hajmi (ming soʻmda)

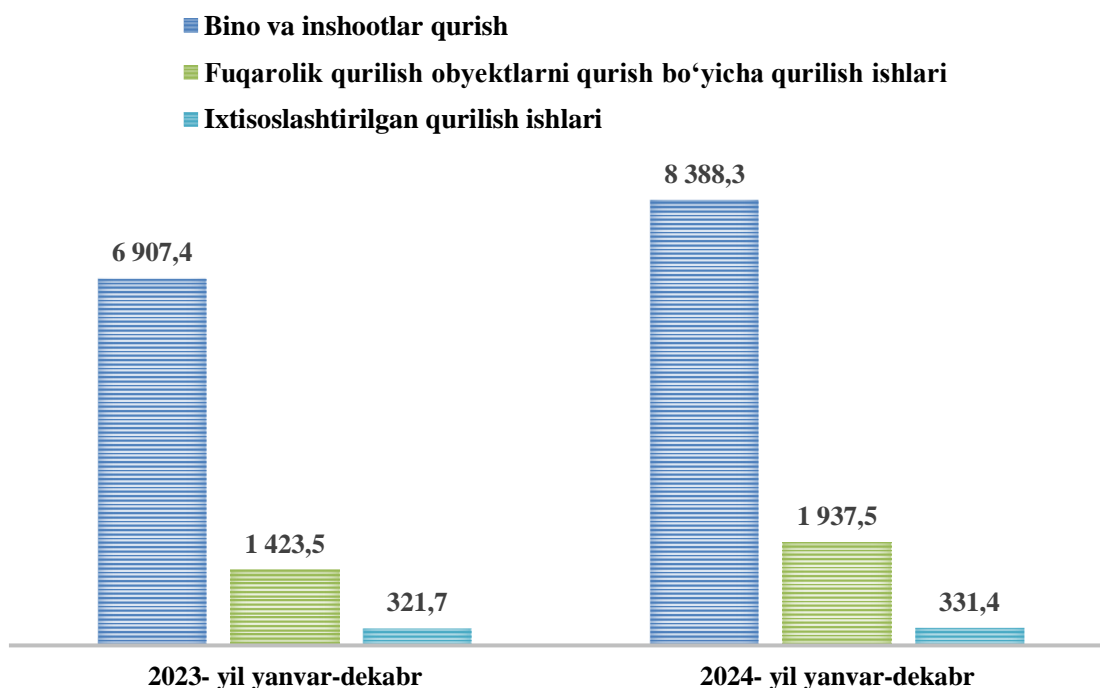

Mulkchilik shakllari bo'yicha qurilish ishlari tarkibi

	<i>yanvar–dekabr</i>	
	<i>2023- y.</i>	<i>2024- y.</i>
Qurilish ishlari, mlrd so'm	8 652,6	10 657,2
<i>shu jumladan:</i>		
davlat	19,1	368,1
nodavlat	8 633,5	10 289,1

Nodavlat mulkchilik shaklidagi tashkilotlar tomonidan 10 289,1 mlrd so'mlik qurilish ishlari amalga oshirilib, jami qurilish ishlari hajmidagi ulushi 96,5 % ni (2023- yil yanvar-dekabriga nisbatan o'sish sur'ati 107,7 %) tashkil qildi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha qurilish ishlari hajmi (mlrd so'm)

Qurilish ishlari umumiy hajmining 78,7 %i binolar va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish ishlari, 18,2 %i fuqarolik qurilishi obyektlarini qurish bo'yicha qurilish ishlari va 3,1 %i ixtisoslashtirilgan qurilish ishlariga to'g'ri keldi. Shu jumladan, umumiy hajmdan 89,4 %i yangi qurilish, rekonstruksiya, kengaytirish, texnik qayta qurollantirish hajmiga to'g'ri keladi.

Hududlar kesimida qurilish ishlari mulkchilik shakllari bo'yicha

<i>Shahar va tumanlar nomi</i>	<i>Jami, mlrd so'm</i>	<i>shu jumladan mulkchilik shakllari bo'yicha, jami hajmga nisbatan % da</i>	
		<i>davlat</i>	<i>nodavlat</i>
Xorazm viloyati	10657,2	3,5	96,5
Urganch sh.	1231,9	10,1	89,9
Xiva sh.	492,7	7,3	92,7
<i>tumanlar:</i>			
Bog'ot	349,2	13,3	86,7
Gurlan	390,0	3,0	97,0
Qo'shko'pir	479,5	2,8	97,2
Urganch	868,3	4,2	95,8
Hazorasp	485,8	1,4	98,6
Tuproqqal'a	188,5	16,0	84,0
Xonqa	623,8	1,3	98,7
Xiva	742,0	2,4	97,6
Shovot	356,2	4,5	95,5
Yangiariq	339,1	1,7	98,3
Yangibozor	336,2	4,4	95,6

**Shahar va tumanlar kesimida iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha
qurilish ishlari hajmi (mlrd so'm)**

	<i>Qurilish ishlari, xizmatlar jami</i>	<i>shu jumladan iqtisodiy faoliyat turlari:</i>		
		<i>Bino va inshootlar qurilishi</i>	<i>Fuqarolik qurilishi obyektlari</i>	<i>Ixtisos- lashtirilgan qurilish ishlari</i>
Xorazm viloyati	10 657,2	8 388,3	1 937,5	331,4
Urganch sh.	1 231,9	608,5	529,6	93,8
Xiva sh.	492,7	243,5	234,5	14,7
<i>tumanlar:</i>				
Bog'ot	349,2	219,1	121,6	8,5
Gurlan	390,0	293,0	93,0	4,0
Qo'shko'pir	479,5	412,1	59,8	7,6
Urganch	868,3	577,1	212,5	78,7
Hazorasp	485,8	380,1	70,9	34,8
Tuproqqal'a	188,5	142,9	45,0	0,6
Xonqa	623,8	491,4	122,0	10,5
Xiva	742,0	500,1	229,8	12,1
Shovot	356,2	327,1	25,5	3,5
Yangiariq	339,1	278,9	52,3	7,7
Yangibozor	336,2	306,7	28,9	0,6

Viloyatda bajarilgan qurilish ishlarining iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha asosiy qismi bino va inshootlar qurilishi (8 388,3 mlrd so'm) ga to'g'ri kelib, viloyat umumiy hajmida 78,7 %ni tashkil qildi. Shu bilan birga, fuqarolik qurilishi (1 937,5 mlrd so'm) ob'ektlari bo'yicha bajarilgan qurilish ishlari viloyat umumiy hajmining 18,2%ni hamda ixtisoslashtirilgan qurilish (331,4 mlrd so'm) ishlari 3,1% ni tashkil etdi.

Statistik ko'rsatkichlarga izohlar

Nomoliyaviy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar – bu real mablag'larni yaratishga yo'naltirilgan investitsiyalar bo'lib, quyidagilarni o'z ichiga oladi: asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar, kapital ta'mirlashga xarajatlar, nomoddiy aktivlarga kiritilgan investitsiyalar (patentlar, litsenziyalar, dasturiy mahsulotlar, er maydonlaridan va tabiiy resurslardan foydalanish huquqlari va boshqalar).

Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarga - barcha turdagi qurilish ishlariga qilingan xarajatlar; asbob-uskunalarni montaj qilish bo'yicha xarajatlar; mashina, asbob-uskunalar (montaj talab etiladigan va talab etilmaydigan), transport vositalari, jihoz va xo'jalik inventarini sotib olish; boshqa kapital ishlar va xarajatlar kiradi. Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmlari to'g'risidagi ma'lumotlar, ilgari boshqa tashkilotlarning asosiy fondlarida hisobga olingan asbob-uskunalar, binolar va inshootlar (yoki ularning ehtiyot qismlari)ni sotib olishga qilingan xarajatlarsiz keltirilgan.

Chet el investitsiyalari – asosan kelgusida foyda olish maqsadida O'zbekiston Respublikasi hududidagi korxonalar va tashkilotlarga kiritilgan chet el kapitali.

Investorlar – yuridik va jismoniy shaxslar bo'lib, qarorlarni qabul qiluvchi va o'z mablag'lari, qarz mablag'lari yoki jalb qilingan mablag'larni investitsiya ko'rinishida investitsion loyihalarga kiritishni amalga oshiruvchi hamda ulardan maqsadli foydalanilishini ta'minlab beruvchi investitsion faoliyat sub'ektlari hisoblanadi.

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar – bu korxonaga to'liq egalik qiluvchi yoki korxonalar aksionerlik kapitalining 10 foizidan kam bo'lmagan qismini nazorat qiluvchi, ya'ni korxonani boshqarishda ishtirok etish huquqi ega bo'lgan, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investor yuridik yoki jismoniy shaxs tomonidan kiritilgan investitsiyalar.

Buyurtmachilar – investitsion jarayonning qatnashchilari. Buyurtmachi sifatida investorning o'zi, shuningdek investor tomonidan amaldagi korxonalarni, binolarni, inshootlarni yangi qurilishi, qayta ta'mirlash, kengaytirish va texnik qayta qurollantirishni amalga oshirishlari uchun vakil etib tayinlangan jismoniy va yuridik shaxslar faoliyat ko'rsatishlari mumkin. SHu bilan birga buyurtmachi investitsion jarayon qatnashchilarining tadbirkorlik va boshqa faoliyatiga, agarda ular orasidagi shartnomada nazarda tutilmagan bo'lsa aralashmasliklari lozim.

Pudratchi – kapital qurilish uchun pudrat shartnomasi asosida bino va inshootlarni qurish bo'yicha qurilish-montaj, qayta ta'mirlash, kapital ta'mirlash hamda texnologik va boshqa uskunalarini montaj qilish, sozlash va boshqa pudrat ishlarini bajarish bilan shug'ullanadi.